

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4Csp/96/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620203055
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2021:4620203055.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtňa 48, 810 00 Bratislava, proti žalovanému: P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/X, XXX XX K., o zaplatenie 2 817,91 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 2 542,68 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania od 21.10.2020 do zaplatenia z a m i e t a.

II. V časti o zaplatenie sumy 275,23 eura s úrokmi z omeškania súd konanie zastavuje.

III. Súd žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1./ Žalobca (pôvodne žalobu podávala VÚB a.s. Bratislava, avšak po začatí konania došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť Intrum Slovakia a.s. a preto súd podľa § 80 CSP dňa 09.02.2021 pripustil, aby miesto VÚB a.s. vstúpila do konania spoločnosť Intrum Slovakia a.s.) sa podanou žalobou od žalovaného domáhal zaplatenia sumy 2 817,91 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 21.10.2020 do zaplatenia z dôvodu, že žalovanému bol poskytnutý na základe žiadosti o aktiváciu pôžičkovej karty Quatro úver s úverovým rámcom vo výške 1 800 eur a žalovaný sa zaviazal platiť mesačné splátky vo výške 60 eur, pričom žalovaný si neplnil svoju povinnosť a žalovaná suma pozostáva z istiny vo výške 1 313,41 eura, z poplatkov v sume 31,15 eura, zo štandardného úroku vo výške 1 229,27 eura a sankčného úroku vo výške 244,08 eura. Podaním zo dňa 28.06.2021 žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 275,23 eura s úrokmi z omeškania s tým, že nepožaduje zaplatenie poplatkov a sankčného úroku. Zároveň špecifikoval, že žalovaný vyčerpal z poskytnutého úveru celkovo sumu 4 620,50 eura a na splátkach zaplatil spolu sumu 4 880 eur.

2./ Žalovaný uviedol, že úver poctivo splácal, i keď nemal vysoký príjem, avšak v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu nemohol niektoré práce vykonávať a doposiaľ sa vždy dokázal dohodnúť na splácaní. Okrem pohľadávky žalobcu spláca splátky stavenej sporiteľni a Slovenskej sporiteľni a má exekúciu na plat do výšky 1/3-tiny, čo je 250 eur. z toho dôvodu mu nezostáva na ďalšie splátky a nie je schopný pohľadávku zaplatiť, pričom poberá čiastočný invalidný dôchodok a je onkologický pacient.

3./ Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, ako aj oboznámením sa s predloženými dokladmi, z ktorých zistil, že žalovaný dňa 09.09.2013 podal spoločnosti VÚB a.s. žiadosť o aktiváciu bankomatky Quatro a bol mu schválený úverový rámec vo výške 1 800 eur a štandardná mesačná splátka po 60 eur s tým, že štandardná úroková sadzba je 22,80% ročne. Za VÚB a.s. bola žiadosť schválená dňa 13.09.2013, pričom v tejto okrem výšky úverového rámca a mesačnej splátky sú uvedené aj ďalšie

údaje týkajúce sa úroku alebo poplatkov a to tak, že štandardná úroková sadzba je 24,40% ročne a v čl. V žiadosti nazvanom vyhlásenia klienta je uvedený indikatívny výpočet RPMN pri výške úveru 1 800 eur a splátke 60 eur mesačne tak, že RPMN je 24,40 % a priemerná RPMN 25,24 %. V tomto výpočte je uvedené, že pri úvere vo výške 1 800 eur, celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť predstavuje 2 045,97 eura a teda celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú 245,97 eura. Okrem toho je tu uvedený deň splatnosti štandardnej mesačnej splátky a to 15.deň v kalendárnom mesiaci. Podaním zo dňa 02.11.2017 nazvaným predžalobná upomienka (č.l. 80) veriteľ oznámil žalovanému, že na kreditnej karte č. 0044371575 eviduje nedoplatok na splátkach vo výške 180 eur, ktorý žiada uhradiť bezodkladne a zároveň upozornil žalovaného, že ak do 09.11.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 09/2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Uvedená upomienka bola doručená žalovanému dňa 07.11.2017 (č.l. 81) a následne veriteľ listom zo dňa 02.12.2017 oznámil žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a vyzval ho na zaplatenie dlhu vo výške 1 920,17 eura. Doklad o doručení oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru žalobca v konaní nepredložil. Z výpisu z bankomatky Quatro (č.l. 5) ako aj zo špecifikácie predloženej žalobcom (č.l. 77) vyplýva, že žalovaný v období od 25.09.2013 do 03.06.2017 vyčerpal pri používaní kreditnej karty celkovo sumu 4 620,50 eura, pričom splátkami zaplatil v období od 16.10.2013 do 17.07.2020 spolu sumu 4 880 eur.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ods.2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia, upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ods.3 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ods.4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 525 ods. 2 OZ, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/483/20201128>> ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/483/20201128>> Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o

jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 17 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

4./ Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba na zaplatenie sumy 2 542,68 eura s príslušenstvom (v časti o zaplatenie sumy 275,23 eura s úrokmi z omeškania žalobca zobral žalobu späť) nie je dôvodná a preto ju v celom rozsahu zamietol. Je nesporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 13.09.2013 uzavretá zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty Quatro, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úverový rámec vo výške 1 800 eur a žalovaný sa zaviazal splácať splátky po 60 eur mesačne a to k 15 dňu v kalendárnom mesiaci. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné úverový vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným posudzovať podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom súd musel primárne skúmať aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, keďže v priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky na žalobcu a tomuto predchádzalo vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru zo strany veriteľa listom zo dňa 02.12.2017.

5/ S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania je nesporné, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. OZ. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľskom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, kedy ide o spor s ochranou slabšej strany, teda o spor, v ktorom je súd povinný aplikovať odlišné procesné postupy od všeobecného sporového konania. Zákonodarcu vychádza z hmotnoprávnej úpravy, ktorá podľa neho dostatočne pokrýva definičné znaky tejto skupiny sporov. Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov, pri ktorých sa súd nemá spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dôkaznú iniciatívu sám. Povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho aj procesnoprávneho vzťahu, vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania typickej pre všeobecné sporové konanie. Z tohto pohľadu spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. V zmysle ustanovenia § 295 CSP, súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, a súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 12Co/75/2017 zo dňa 19.04.2018).

6./ Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky (ku ktorému v tejto veci došlo zmluvou zo dňa 21.05.2018): „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo

pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“

7./ Pri rozhodovaní v tomto spore bolo potrebné vychádzať aj z ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. V prípade, ak by postúpenie bolo v rozpore so zákonom, bol by daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (v tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Obdo/92/2018 z 20.11.2019, sp.zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018 a sp.zn. 1Cdo/136/2019 zo dňa 26.02.2020 podrobne sa zaoberajúcimi splnením podmienok pre platné postúpenie pohľadávky banky uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách a následnej absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení podľa § 39 OZ). Napokon špeciálna úprava v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej splatnosti je v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V zmysle § 565 prvej vety Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

8./ Na základe uvedeného bolo potrebné vychádzať z toho, že proces postúpenia pohľadávky zo strany veriteľa, ktorým je banka, je nasledovný: Ak nastala splatnosť spotrebiteľom neuhradenej splátky, odo dňa jej splatnosti musí prejsť doba 3 mesiacov omeškania s platením dlhu zo strany spotrebiteľa. Pred samotným postúpením pohľadávky musí banka preukázateľne vyzvať dlžníka na zaplatenie (§ 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách) a dodržať aj špeciálne ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t. j. upozorniť dlžníka, ktorý je spotrebiteľom, na to, že po 15 dňoch si uplatní právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti celej svojej pohľadávky (tzv. „zosplatenie“ celého dlhu), ak dovtedy ešte nenastala konečná splatnosť dlhu, a to v súlade s dohodou oboch zmluvných strán a v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Až potom môže celú tzv. zosplatenú pohľadávku postúpiť inému subjektu. Je zrejmé, že banka pri spotrebiteľskom úvere nemôže postúpiť len časť nesplateného dlhu (napríklad 1 splatnú splátku), ale pred postúpením buď musí vyčakať konečný termín splatnosti dlhu (s rizikom vystavenia sa možnému premlčaniu jednotlivých splátok) alebo urobiť jednostranný právny úkon vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu pre nesplnenie niektorej splátky za vyššie uvedené podmienky.

9./ V ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka boli spresnené podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Ako je uvedené vyššie, podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať, ale z celého kontextu ustanovenia možno vyvodit', že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď dodávateľ upozornil spotrebiteľa, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť. Táto 15-dňová lehota môže teda najskôr začať plynúť po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením jednej zo splátok, t. j. nasledujúci deň po dni, ktorý bol dohodnutý ako deň splatnosti splátky. Občiansky zákonník je v ustanovení § 565 v porovnaní s ustanovením § 53 ods. 9 nejednoznačný, pretože posledná veta § 565, podľa ktorej právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ (dodávateľ) použiť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky, je v rozpore s uzákonenou 3-mesačnou lehotou v § 53 ods. 9. Za tohto legislatívneho stavu poslednú vetu § 565 pri spotrebiteľských zmluvách použiť nemožno. To znamená, že dodávateľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky kedykoľvek, ak sú splnené tie podmienky, ktoré sú uvedené v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

10./ V tomto prípade z výsledkov dokazovania vykonaného súdom vyplýva, že veriteľ - dodávateľ - uvedené zákonné podmienky pred postúpením pohľadávky nedodrжал. Ak zákonné predpoklady postúpenia pohľadávky na inú osobu nie sú splnené, pohľadávka banky je nepostupiteľná. V konaní bolo

preukázané, že banka predžalobnou upomienkou zo dňa 02.11.2017 (č.l. 80) oznámila žalovanému, že eviduje na kreditnej karte nedoplatok na splátkach vo výške 180 eur a zároveň ho upozornila, že ak do 09.11.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 09/2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť, pričom upomienka bola doručená žalovanému dňa 07.11.2017. Vychádzajúc z obsahu predžalobnej upomienky bol žalovaný upozornený na omeškanie so zaplatením splátky za mesiac september 2017, ktorá bola splatná dňom 15.09.2017 a teda lehota troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky by mala uplynúť dňom 16.12.2017 a teda veriteľ si mohol uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí tejto lehoty, ale napriek tomu veriteľ už listom zo dňa 02.12.2017 oznámil žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, pričom doručenie tohto oznámenia žalovanému ani nepreukázal. Podľa čl. V. bod 35 písm. a/ obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných VÚB a.s. účinných od 15.07.2013 (č.l. 82) mala banka v prípade, že klient nezrealizuje úhradu povinnej splátky resp. ak banka eviduje voči klientovi pohľadávku po lehote splatnosti, ktorú klient neuhradil ani v zmysle výzvy, právo vyhlásiť dlžný zostatok za okamžite splatný.

11./ V dôsledku toho, že zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ upravujúce postup pri vyhlásení okamžitej splatnosti úveru ani doručenie výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením pohľadávky banky terajšiemu žalobcovi neboli dodržané (žalobca nepredložil žiaden iný písomný doklad o tom, že pred postúpením pohľadávky došlo k doručeniu inej výzvy ako predžalobnej upomienky zo dňa 02.11.2017 žalovanému), súd dospel k záveru, že právny úkon postúpenia je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe toho bolo nutné konštatovať, že žalobca, ktorý svoje právo opieral o zmluvu o postúpení pohľadávky v tejto veci nebol aktívne legitimovaný, a práve z toho dôvodu bolo potrebné žalobu v časti o zaplatenie sumy 2 542,68 eura s príslušenstvom zamietnuť. Absolútna neplatnosť právnych úkonov totiž pôsobí voči každému, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti, nemožno ju odstrániť ratihabíciou ani konvalidáciou a nepremičuje sa. Keďže súd vyhodnotil postúpenie pohľadávky ako absolútne neplatný právny úkon, žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že žalobca nebol nositeľom uplatneného práva, lebo na základe neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky nemohol platne nadobudnúť právo na zaplatenie dlhu zo zmluvy o úvere voči žalovanému. Na zdôraznenie svojho stanoviska súd opätovne poukazuje na obsah výzvy banky zo dňa 02.11.2017, z ktorej vyplýva iba to, že banka požaduje úhradu splátky splatnej v mesiaci september 2017 do 09.11.2017 inak bude oprávnená úver zosplatiť a teda pokiaľ bol žalovaný v omeškaní s úhradou splátky za september 2017, ktorá mala byť zaplatená do 15.09.2017, tak lehota na uplatnenie predčasnej splatnosti úveru, ktorá je podľa § 53 ods. 9 OZ tri mesiace, uplynula až dňom 15.12.2017 a teda až po tomto dátume mohla banka uplatniť právo podľa § 565 OZ, ale banka napriek tomu svoje právo uplatnila už dňa 02.12.2017. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 02.12.2017 teda svojim obsahom odporuje zákonu a preto je takýto právny úkon absolútne neplatný a na základe neho nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru a následne ani k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Súd dospel k záveru o neplatnosti právneho úkonu, ktorým právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, z ktorého dôvodu následne posudzoval aktívnu legitimáciu žalobcu vzhľadom na postúpenie pohľadávky pôvodného veriteľa z pohľadu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách a mal za to, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu v tomto konaní.

12./ V prejednávanej veci niet pochýb o tom, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, predmetom ktorej bol spotrebiteľský úver. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom číslo 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila, doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy ustanovenie § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vyhlásení predčasnej splatnosti, môže veriteľ postupovať iba v súlade a za podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka v prípade každej formy spotrebiteľského úveru. Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je tým vylúčená.

13./ Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, sleduje, aby dodávateľ pri neplnení povinnosti spotrebiteľom dosiahol splatnosť celej pohľadávky, ale sleduje aj zamedziť tejto možnosti v prípade, ak neplnenie

povinností zo strany spotrebiteľa bude iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sleduje, aby dodávateľ pri neplnení povinnosti spotrebiteľom dosiahol splatnosť celej pohľadávky, ale sleduje tiež aj zamedzenie tejto možnosti v prípade, ak neplnenie povinnosti zo strany spotrebiteľa bude iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Podmienkou účinnosti výzvy na zaplatenie celej pohľadávky je, že veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Lehota 15 dní začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo dodávateľovi vzniklo právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné.

14./ Ustanovenie § 92 ods. 8 tohto zákona obsahuje osobitnú úpravu postúpenia pohľadávky, písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, avšak predmetom postúpenia môže byť peňažný záväzok klienta voči banke, s ktorým je nepretržite v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom sa tiež vyžaduje existencia písomnej výzvy na úhradu peňažného záväzku adresovaná klientovi. Uvedené predpoklady sú

zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Týmto ustanovením zákonodarca sledoval sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu (toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky, s výnimkou, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti peňažného záväzku presiahol jeden rok). Zákonom stanovené podmienky postúpenia, akými sú postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, aspoň 90-dňová lehota trvania omeškania, umožňujúce postúpiť bankovú pohľadávku iba na vybrané subjekty, nepodporujú záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a neumožňujú odklon od pravidiel cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Bolo by v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k neúnosnému právnemu stavu, ak by banky postupovali nesplatený úver na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá podľa zákona o bankách pod dohľad Národnej banky Slovenska. Postúpenie pohľadávok je upravené v ustanoveniach § 524 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť, okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takéto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplyvajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom, ako postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom, ako postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávku banky nie je možné postúpiť tretej osobe, pretože tomu bráni už citované ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej následné postúpenie inému subjektu je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Pokiaľ v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky), sa účinky tejto

neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka, ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postúpeniu bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

15./ Z vyššie uvedených dôvodov potom vyplýva, že na rozpor postúpenia pohľadávky banky voči spotrebiteľovi, s ustanovením § 525 Občianskeho zákonníka, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z týchto skutočností vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky (uvedené v § 92 ods. 8 zákona o bankách), bol žalobca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný preukázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak povinný preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku, minimálne 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Z toho vyplýva, že žalobca pre preukázanie platného postúpenia pohľadávky musí preukázať, že jeho výzva sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobca predložil oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 02.12.2017, v ktorom oznámil vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 1 920,17 eura. Nepredložil však žiaden doklad o tom, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bolo doručené žalovanému, pričom v úverovej zmluve nemali strany zmluvy dojednané doručovanie a toto bolo upravené vo VOP v článku XII., bod 73 tak, že pri doručovaní písomnosti v poštovom styku sa zásielka považuje za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní a to aj v prípade, ak sa vrátia ako nedoručené z adresy, ktorú klient alebo držiteľ karty uviedol ako svoju korešpondenčnú adresu v zmluve.

16./ Doručovaním zásielok - výziev pri zosplatnení úveru a jeho následného postúpenia sa podrobne na dovolanie veriteľa zaoberal NS SR v rozhodnutí 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020. Predmetom dovolania bolo namietané nepreukázanie doručenia výzvy právnej predchodkyne žalobcu a nepreukázanie doručenia vyhlásenia úveru za predčasne splatný. Dovolací súd vyslovil právny záver, podľa ktorého je ustanovenie § 45 ods.1 OZ kogentným ustanovením, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Dojednanie, že zásielka sa považuje za doručenú 3 dňom od jej odoslania, bez toho aby došla do sféry adresáta súdna prax vyhodnotila pre rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 OZ za neplatné podľa § 39 OZ. K druhej fikcii doručenia, že zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia zásielky adresátom dospel k záveru, že je potrebné poukázať na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť a na strane odosielateľa, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. V prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručovaní zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať (rozsudok Krajského súdu Nitra sp.zn. 25CoCsp/9/2021 zo dňa 26.05.2021).

17./ Žalobca okrem toho, že nepreukázal dodržanie zákonného postupu pri vyhlásení okamžitej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 OZ neunesol dôkazné bremeno ani pokiaľ ide o doručenie výzvy na zaplatenie dlhu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a preto nemohol veriteľ platne postúpiť pohľadávku bez ohľadu na neplatnosť zosplatnenia úveru, pretože splatnými sa stali ku dňu postúpenia pohľadávky splátky úveru splatné podľa zmluvy k 15. dňu v mesiaci. Zákon o bankách je špeciálnym zákonom vyžadujúci pre postúpenie splatných úverov splnenie špecifických povinností vyššie uvedených, bez splnenia ktorých nemôže dôjsť k platnému postúpeniu. Pretože tieto podmienky neboli splnené, nemohol právny predchodca žalobcu platne postúpiť pohľadávku. Žalobca sa nestal aktívne legitimovaným subjektom na vymáhanie pohľadávky a preto jeho žaloba v časti o zaplatenie sumy 2 542,68 eura s 5% ročným úrokom z omeškania od 21.10.2020 do zaplatenia bola zamietnutá a zároveň v časti o zaplatenie sumy 275,23 eura s úrokmi z omeškania bolo konanie zastavené podľa § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP, nakoľko v tejto časti zobrať žalobca žalobu späť ešte pred prvým pojednávaním.

18./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, i keď mal tejto vo veci plný úspech a v zásade by mal na náhradu trov konania právo,

avšak v súvislosti s týmto konaním žalovanému žiadne trovy nevznikli a žalovaný si náhradu trov konania ani neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Topoľčany.

Podľa §-u 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).